

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงดำเนินงานเป็น
ขั้นตอนดังนี้

ประชากร

ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้ คืออาจารย์ทั้งหมดที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวิทยาลัยพณิชย
ทั้ง 6 คณะ ปีการศึกษา 2526-2527 โดยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. รวบรวมรายชื่ออาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารและสอน คือรองอธิการ ผู้ช่วยอธิการ
ผู้ช่วยรองอธิการ คณบดี หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าสาขาวิชา ดังนี้คือ

รองอธิการ	3 คน
ผู้ช่วยอธิการ	4 คน
ผู้ช่วยรองอธิการ	2 คน
คณบดี	6 คน
หัวหน้าภาควิชา	- คน
หัวหน้าสาขาวิชา	21 คน

2. รวบรวมรายชื่ออาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียวในแต่ละคณะ ดังนี้

คณะศาสนศาสตร์	10 คน
คณะพยาบาลศาสตร์	13 คน
คณะสังคมศาสตร์	9 คน
คณะมนุษยศาสตร์	46 คน
คณะบริหารธุรกิจ	23 คน
คณะวิทยาศาสตร์ (ภาควิชาส่งเสริม)	13 คน

3. รวบรวมรายชื่ออาจารย์ที่ทำหน้าที่ประจำหน่วยงาน และสอน คือฝ่ายวิชาการ
ฝ่ายกิจการนักศึกษา สำนักหอสมุด แผนกทะเบียน

ฝ่ายวิชาการ	4 คน
ฝ่ายกิจการนักศึกษา	2 คน
สำนักหอสมุด	5 คน
แผนกทะเบียน	2 คน
ศูนย์วิจัย	1 คน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

อาจารย์จำแนกตามหน้าที่	จำนวน
บริหารและสอน	36
ประจำหน่วยงานอื่นและสอน	114
สอนอย่างเดียว	14
รวม	164

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ก. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติและขวัญในการปฏิบัติงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพณิชยการ 1 ชุก และอาศัยทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติและขวัญในการปฏิบัติงานเป็นหลัก พร้อมกับค้นคว้าจากเอกสารวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 หมวด ดังนี้ คือ

- หมวดที่ 1 คำนวณค่าจ้าง เงินเดือน สวัสดิการ และผลประโยชน์อื่น ๆ
- หมวดที่ 2 คำนวณการบริหารงานและการปฏิบัติงาน
- หมวดที่ 3 คำนวณความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Summated Rating Scale) แต่ละคำถามกำหนดขอเลือกตอบเป็น 5 ของ กำหนดคะแนนในแต่ละช่องเป็น 5, 4, 3, 2, 1 ซึ่งมีความหมายดังนี้

- 5 หมายความว่า มีลักษณะเช่นนั้นมากที่สุด บ่อยที่สุด คีที่สุด ถูกต้องที่สุด
- 4 หมายความว่า มีลักษณะเช่นนั้นมาก บ่อย คี ถูกต้อง
- 3 หมายความว่า มีลักษณะเช่นนั้นปานกลาง
- 2 หมายความว่า มีลักษณะเช่นนั้น น้อยกว่าที่ควร ไม่บ่อยนัก คีน้อย ถูกต้องน้อย
- 1 หมายความว่า มีลักษณะเช่นนั้น น้อยที่สุด ไม่บ่อยเลย คีน้อยที่สุด ถูกต้องน้อยที่สุด¹

สำหรับข้อความที่มีลักษณะเป็น นิเสธ (Negative) นั้น คิดคะแนนในแต่ละของ กลับกันจากที่กล่าวข้างต้น (โดยให้คะแนนในแต่ละของเป็น 1, 2, 3, 4, 5)

ข้อความที่เป็นนิเสธ ได้แก่ คำถามข้อ 8, 19, 21, 28, 41, 42, 51, 52, 61, และ 63

ข. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้กับอาจารย์ประจำวิทยาลัยพยาบาลซึ่งเป็น คนละกลุ่มกับกลุ่มประชากรที่ใ้ศึกษาจริง จำนวน 10 ฉบับ ได้รับคืนมา 10 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ค. นำแบบสอบถามที่ทดสอบแล้วมาหาค่าอำนาจจำแนก ใช้วิธีวิเคราะห์แบบสอบถาม เป็นรายข้อ โดยตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ รวมคะแนนของแต่ละคน จัดเรียงคะแนนจาก สูงไปหาต่ำ และตัดแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 25 เปอร์เซ็นต์ ของ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เพื่อนำมาทดสอบนัยสำคัญเพื่อหาความแตกต่างโดยใช้อัตราส่วนวิกฤตค่า t แล้วคัดเลือกข้อความที่มีอำนาจจำแนกสูง จำนวน 65 ข้อ คือมีค่า t ตั้งแต่ ≥ 2.00 ขึ้นไป

ง. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟา (Alfa Coeffieience) คือ หาค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามเป็นรายข้อ และความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ แล้วนำมาคำนวณตามสูตรของวิลเลียม เมห์เรนส์ (William Mehrens)² ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .90 ($r = .90$) แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเชื่อมั่นสูงพอที่จะเชื่อถือได้ในการวัดครั้งต่อไป

¹ Allen L. Edwards, Techniques of Attitude Scale Construction, (New York : Appleton-Century Crofts, Inc., 1957), pp.149-156.

² William A. Mehrens, Measurement and Evaluation in Education and Psychology (New York : Rinehart and Winston, 1973)

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

1. เป็นข้อความเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา อายุการทำงาน งานที่รับผิดชอบประจำ ฯลฯ ซึ่งเป็นแบบ

2. เป็นข้อความเกี่ยวกับทัศนคติและขวัญในการปฏิบัติงานโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง

การตอบคำถามต่อไปนี้ ขอให้ท่านกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับคะแนนของลักษณะต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของท่าน

- 5 หมายความว่า มีลักษณะเช่นนั้นมากที่สุด บ่อยที่สุด ดีที่สุด ถูกต้องที่สุด ฯลฯ
- 4 หมายความว่า มีลักษณะเช่นนั้น มาก บ่อย ดี ถูกต้อง ฯลฯ
- 3 หมายความว่า มีลักษณะเช่นนั้น ปานกลาง
- 2 หมายความว่า มีลักษณะเช่นนั้น น้อยกว่าที่ควร ไม่สู้บ่อยนัก มีน้อย ถูกต้องน้อย ฯลฯ
- 1 หมายความว่า มีลักษณะเช่นนั้น น้อยที่สุด ไม่บ่อยเลย คือน้อยที่สุด ถูกต้องน้อยที่สุด ฯลฯ

ตัวอย่าง

คำถาม	คำตอบ				
	5	4	3	2	1
o งานที่ท่านทำอยู่ขณะนี้ถูกใจท่านมาก	✓				
oo งานที่ท่านทำอยู่ตรงกับความถนัด		✓			

ในที่นี้ ผู้ตอบเห็นว่า งานที่ทำอยู่ขณะนี้ถูกใจมากที่สุด จิงกาเครื่องหมาย ✓ ลง
ในช่องหมายเลข 5 และงานที่ทำอยู่ตรงกับความถนัดมากที่สุดก็ให้กาเครื่องหมาย ✓ ลง
ในช่องที่ 4

3. เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับทัศนคติและขวัญในการปฏิบัติงาน โดยใช้คำถาม
ปลายเปิด (Open-ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติและขวัญในการปฏิบัติงานของอาจารย์
วิทยาลัยพายัพไปมอบให้อาจารย์ทุกคนด้วยตนเอง จำนวน 154 ฉบับ ได้รับคืน 81 ฉบับ
คือเป็นร้อยละ 52.60 ของแบบสอบถามทั้งหมด

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจนับคะแนน เพื่อนำค่าคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์
โดยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดกระทำกับข้อมูล

การจัดกระทำกับข้อมูล

1. จัดจำแนกข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ

1.1 ข้อมูลของกลุ่มอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหาร และสอนในแต่ละคณะ

1.2 ข้อมูลของกลุ่มอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียวในแต่ละคณะ

2. ศึกษาทัศนคติและระดับขวัญในการปฏิบัติงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพายัพ
แต่ละคณะ และโดยส่วนรวม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean)

3. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของอาจารย์วิทยาลัยพายัพ
โดยใช้ค่าเฉลี่ย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ ดังนี้

1. ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmantic Mean) ที่คณคติและขวัญในการปฏิบัติงานของอาจารย์ในวิทยาลัยพายัพ แต่ละคณะและรวมทั้งหมด เป็นรายปัจจัยโดยใช้สูตร ¹

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทนค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทนจำนวนอาจารย์ในกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าความแปรปรวน (Variance) ของที่คณคติและขวัญพร้อมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อที่คณคติและขวัญของอาจารย์วิทยาลัยพายัพ ใช้สูตร ²

$$S^2 = \frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทนความแปรปรวนของคะแนน
	$\sum x^2$	แทนผลรวมของคะแนนแต่ละคน ยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด ยกกำลังสอง
	N	แทนจำนวนอาจารย์ในแต่ละกลุ่ม

¹ George A. Ferguson, Statistical Analysis in Psychology and Education (McGraw-Hill Company, New York, 1971), p.45

² Ibid., p. 62

3. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตร ¹

$$d = \frac{N}{N-1} \left(1 - \frac{\sum s_1^2}{S_x^2} \right)$$

เมื่อ

- d แทนความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
- N แทนจำนวนข้อ
- s_1^2 แทนความแปรปรวนแต่ละข้อ
- S_x^2 แทนความแปรปรวนของข้อสอบทั้งหมด

¹ William A. Mehrens, Measurement and Evaluation in Education and Psychology (New York : Rinehart and Winston, 1973) , p. 113